

Zbrinjavanje nezaposlenih: Komparativni pregled mjera za zbrinjavanje nezaposlenih u državama članicama Europske unije

doi: 10.3935/rsp.v24i3.1493

UDK: 364.23 (4-67EU)

UVOD

Zbrinjavanje nezaposlenih jedan je od oblika davanja socijalne države. Naknade i pomoći za vrijeme nezaposlenosti služe kao automatski stabilizator na makroekonomskoj razini te pružaju osnovnu sigurnosnu mrežu u slučaju gubitka posla. Ujedno omogućavaju korisnicima da posvete više vremena traženju posla koji odgovara njihovim obrazovanju, očekivanjima i vještinama. Iako su važne kao oblik socijalne sigurnosti, podložne su i kritikama jer se vjeruje kako mogu djelovati i demotivirajuće na tražitelje posla (European Commission, 2016.; Stovicek i Turrini, 2012.; Paetzold i van Vliet, 2014.).

Najraniji oblici zbrinjavanja nezaposlenih nastali su kao dobrovoljno osiguranje koje su pružali sindikati i razna udruženja svojim članovima, a koje se financiralo iz članarine (Esser i sur., 2016.). Takvi oblici dobrovoljnog osiguranja još se mogu naći u Švedskoj, Danskoj i djelomično u Finskoj.

Ipak, danas većina zemalja propisuje obvezno osiguranje kao glavni oblik osiguranja za slučaj nezaposlenosti, a neke zemlje idu toliko daleko da izričito zabranjuju dobrovoljno osiguranje kao što su Češka, Estonija, Grčka, Irska, Italija, Litva, Malta, Poljska, Portugal i Ujedinjeno Kraljevstvo.

Zbrinjavanje nezaposlenih najčešće se provodi kroz naknade za nezaposlene dok pojedine države uz njih pružaju i pomoć za nezaposlene.

Naknade za nezaposlene uglavnom su uvjetovane uplaćenim doprinosima, a utvrđuju se u iznosu koji predstavlja određeni udio prijašnje plaće ili, iznimno, u paušalnom iznosu. Financiraju se uglavnom iz doprinosa zaposlenika i/ili poslodavaca, a ponekad i iz poreza.

Pomoć za nezaposlene uglavnom ovisi o imovinskom cenzusu osiguranika i određuje se u paušalnom iznosu, a financira se iz poreza. Njezina svrha je prvenstveno da spriječi siromaštvo uzrokovano nezaposlenošću te se najčešće dodjeljuje onim nezaposlenima koji su već iskoristili pravo na naknadu za nezaposlene ili ne udovoljavaju uvjetima za njezino primanje (Stovicek i Turrini, 2012.). I dok sve države članice Europske unije imaju neki oblik zbrinjavanja nezaposlenih, način na koji se naknade i pomoć financiraju, obračunavaju i koga pokrivaju razlikuje se od države do države.

Osiguranje za vrijeme nezaposlenosti obvezno je u svim članicama EU-a, osim u Danskoj i Švedskoj, ali su u te dvije zemlje u osiguranje za vrijeme nezaposlenosti uključeni i samozaposleni koji većinom nisu obuhvaćeni u drugim zemljama. U skandinavskom tipu naknade za vrijeme nezaposlenosti ostvaruju se nakon osiguranja u trajanju od godine dana, novčane naknade su razmjerno visoke (75% prethodne plaće primatelja u Švedskoj i 90% referalne plaće u Danskoj) i prilično su dugog trajanja. Zemlje kontinentalne Europe imaju nešto nižu razinu naknada za nezaposlenost (za osobe s većim bruto dohotkom u Fran-

cuskoj oko 57% i u Njemačkoj 60% prethodne plaće). Italiju i neke mediteranske zemlje obilježava razmrvljenost i neujednačenost prava, odnosno značajno neujednačen položaj pojedinih primatelja s obzirom na uvjete prethodnog rada i osiguranja, iznosa naknade i njihovo trajanje. U većini zemalja, osim u Velikoj Britaniji, visina naknade za vrijeme nezaposlenosti ovisi o prethodnom dohotku iz rada korisnika. U svim odabranim zemljama osim u Britaniji, nezaposlena osoba ima pravo na novčanu naknadu u trajanju od godine i više dana, dok to pravo u Britaniji traje najviše šest mjeseci (osim za obitelji s vrlo niskim dohotkom u kojima nezaposlena osoba može ostvariti novčanu pomoć ovisno o materijalnom stanju obitelji).

U Danskoj, Francuskoj i Velikoj Britaniji osobe koje nemaju pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti mogu ostvariti i pravo na socijalnu pomoć, dok u Španjolskoj starije osobe i one s djecom mogu ostvariti pomoć za vrijeme nezaposlenosti, ali je broj korisnika vrlo mali. U Danskoj, Francuskoj i Velikoj Britaniji za nezaposlene osobe ili one s malim dohotkom postoji i pomoć za pokrivanje troškova stanovanja.

Oporezivanje naknada i pomoći uvelike se razlikuje među promatranim zemljama: u Austriji, Belgiji, Bugarskoj, Cipru, Češkoj Republici, Francuskoj, Grčkoj, Hrvatskoj, Irskoj, Italiji, Latviji, Portugalu, Njemačkoj, Slovačkoj Republici, Švedskoj i Velikoj Britaniji naknade i pomoći su izuzete od oporezivanja, dok se u Nizozemskoj i Poljskoj iz njih plaćaju doprinosi za socijalno osiguranje. U Austriji se iz novčane pomoći plaća doprinos za zdravstveno i mirovinsko osiguranje. U Belgiji se iz novčane naknade plaća doprinos za soci-

jalno osiguranje (franc. *retenue de sécurité sociale / inhouding van sociale zekerheid*) (DECAVA) od 6,5% na naknade koje su iznad 1 672,48 eura za primatelje s djecom ili 1 388,51 eura za samca.

OBLICI ZBRINJAVANJA NEZAPOSLENIH

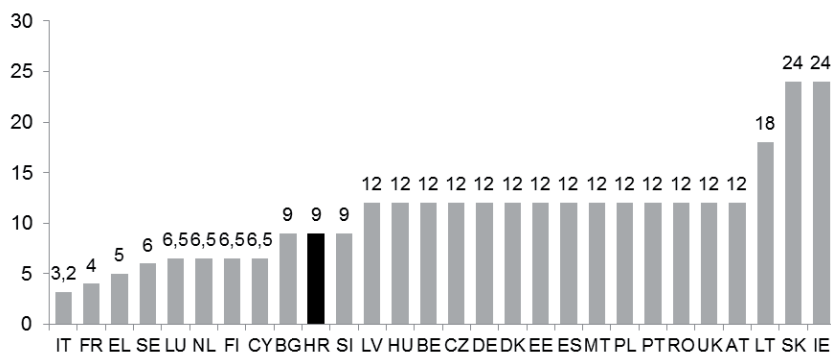
Naknade za nezaposlene

Naknade za nezaposlene obično pokrivaju sve zaposlene, dok samo trinaest država¹ njima pokriva i sve ili barem neke grupe samozaposlenih. Preduvjeti za primanje naknade su obično sposobnost za rad, aktivno traženje posla i registracija pri zavodu za zapošljavanje. Uz to, većina država² dodjeljuje naknadu samo osobama koje nisu dobrovoljno nezaposlene. Naknade se isplaćuju određeno vrijeme u početku nezaposlenosti u skladu s načelima osiguranja od nezaposlenosti. Poblizje promatramo tri aspekta novčanih naknada za vrijeme nezaposlenosti koji mogu utjecati na nezaposlene. To su *dostupnost* naknade (kvalificirajući period), *izdašnost* (visina) naknade i *trajanje* naknade. Kvalificirajući period obično se propisuje kao trajanje osiguranja i/ili trajanje osiguranja unutar određenog perioda. Najkraći je u Italiji u trajanju 13 tjedana osiguranja unutar zadnje 4 godine i barem 30 dana osiguranja unutar zadnjih 12 mjeseci, a najduži u Slovačkoj gdje je potrebno 2 godine osiguranja unutar zadnje 3 godine te Irskoj koja treba 104 tjedna osiguranja i 39 tjedana doprinosa uplaćenih u godini prije godine kada se traži naknada, odnosno 26 tjedana doprinosa plaćenih u svakoj od dvije godine prije godine kada se traži naknada. Hrvatska je s preduvjetom od 9 mjeseci trajanja osiguranja malo ispod prosjeka EU28.

¹ Austrija, Češka, Danska, Finska, Mađarska, Hrvatska, Luksemburg, Rumunjska, Slovenija, Španjolska, Njemačka, Portugal i Švedska.

² Belgija, Hrvatska, Estonija, Irska, Grčka, Finska, Francuska, Italija, Luksemburg, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Španjolska, Nizozemska, Ujedinjeno Kraljevstvo.

Slika 1.
Kvalificirajući period za ostvarenje naknade za nezaposlene (u mjesecima)

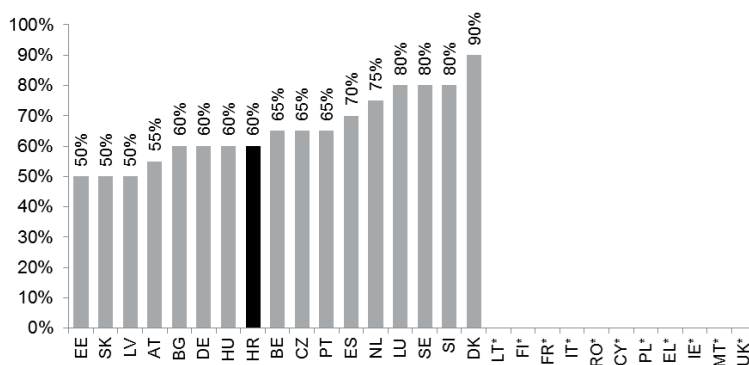
* Kao rok kvalificirajućeg perioda uzeto je minimalno trajanje prijašnjeg osiguranja. Neke zemlje uz minimalno trajanje prijašnjeg osiguranja propisuju i koliko je trebalo trajati osiguranje unutar određenog perioda.

Iznos naknade obično se računa kao određeni postotak referentne plaće, dok se u Poljskoj obračunava kao određeni postotak osnovne naknade za nezaposlene, a u Cipru kao određeni postotak osiguranog boda. Sam postotak obično se određuje na temelju trajanja osiguranja i godina starosti osiguranika i s vremenom se smanjuje. Najveći postotak referentne plaće predviđa Danska (90%), dok je prosječna stopa za

EU28 66%. U Hrvatskoj je iznos naknade prvih 90 dana 60% referentne plaće (ali ne više od 526 eura), a nakon toga 30% (ali ne više od 263 euro).

Određene zemlje kao što su Litva, Finska, Francuska, Italija i Rumunjska kombiniraju paušalni iznos i određeni postotak referentne plaće, dok Irska, Malta i Ujedinjeno Kraljevstvo predviđaju paušalnu naknadu.

Slika 2.
Neto stopa zamjene

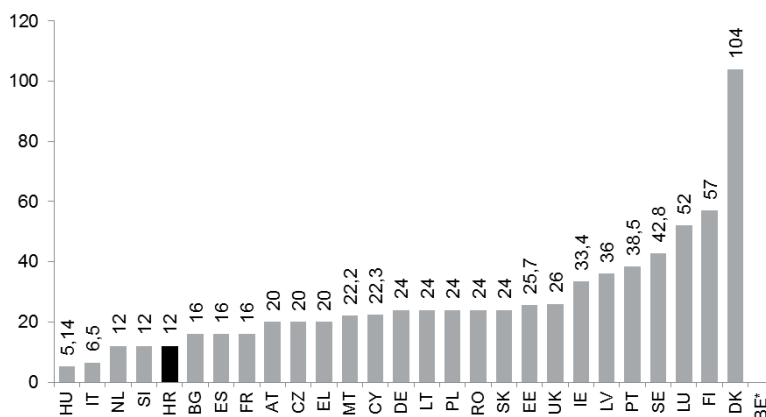
* Litva, Finska, Francuska, Italija i Rumunjska imaju mješovit sustav izračuna koji se sastoji od paušalnog iznosa i određenog postotka referentne plaće, dok Irska, Malta i Ujedinjeno Kraljevstvo imaju paušalni iznos. Poljska obračunava postotak osnovne naknade za nezaposlene. Cipar predviđa postotak osiguranog boda koji se može uvećati ako je plaća osiguranika viša od osnovne osigurane plaće. Svi postoci odnose se na početne naknade koje se kod većine zemalja s vremenom smanjuju.

Trajanje naknada najčešće ovisi o dužini osiguranja i starosti osiguranika. Najmanje trajanje obično se kreće između 36 dana u Mađarskoj do 2 godine u Danskoj (gdje je to ujedno i maksimum) dok je u Belgi-

ji neograničeno. U Hrvatskoj je najmanje propisano trajanje naknade od 90 dana doista kratko u odnosu na druge države članice EU-a, no ono se s godinama staža osiguranika produljuje.

Slika 3.

Minimalno trajanje naknade (u tjednima)

*Belgija ima neograničeno trajanje naknade.

Pomoć za nezaposlene

Pomoći se koriste ako je osoba nezaposlena duže vrijeme, pri čemu se težište stavlja na načela socijalne skrbi, odnosno nastoji se pomoći socijalno ugroženima u skladu s njihovim materijalnim stanjem. Tako neke članice EU-a - Austrija, Estonija, Finska, Francuska, Irska, Malta, Njemačka, Portugal, Španjolska, Švedska i Ujedinjeno Kraljevstvo – uz naknadu za nezaposlene predviđaju i pomoć za nezaposlene koja obično ovisi o imovinskom cenzusu i financira se iz poreza. Pomoć je većinom određena u paušalnom iznosu (osim u Austriji i Španjolskoj), a njeno trajanje je često neograničeno (Austrija, Francuska, Njemačka i Ujedinjeno Kraljevstvo).

ZAKLJUČAK

Sve države članice predviđaju neki oblik zbrinjavanja nezaposlenih, najčešće u obliku novčane naknade koja se temelji i financira iz doprinosa te se određuje kao postotak referentne plaće. Novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti uglavnom ovisi o prijašnjim uplatama osiguranja i/ili radnom iskustvu, a broj nezaposlenih osoba obuhvaćenih ovom mjerom znatno se razlikuje od ukupnog broja nezaposlenih u pojedinoj državi. Tako Finska, Irska, Grčka, Luksemburg i Švedska svojim mjerama obuhvaćaju gotovo sve nezaposlene (preko 95%), dok mjere zbrinjavanja nezaposlenih u Rumunjskoj obuhvaćaju manje od 50% nezaposlenih. Kako su razlike među članicama EU-a gotovo veće od sličnosti u prilogu se navodi stanje u svakoj pojedinoj zemlji.

LITERATURA

- Esser, I., Ferrarini, T., Nelson, K., Palme, J., & Sjöberg, O. (2013). *Unemployment benefits in EU member states*. Brussels: European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion. Available at <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=10852&langId=en>
- European Commission. (2017a). *'Unemployment Benefits', European Semester Thematic Factsheet European Commission*. Brussels: European Commission. Available at https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-semester_thematic-factsheet_unemployment-benefits_en.pdf.
- European Commission. (2017b). *'Unemployment Benefits with a Focus on Making Work Pay', European Semester Thematic Factsheet European Commission*. Brussels: European Commission. Available at http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/themes/2016/unemployment_benefits_201605.pdf
- European Commission. (2017c). *Your rights country by country*. Brussels: European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion. Available at <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=858&langId=en>
- Mutual Information System on Social Protection (MISSOC). (2017). *MISSOC Comparative Tables Database*. Available at <http://www.missoc.org>
- Paetzold, J., & Van Vliet, O. (2014). EU Co-ordination and the convergence of domestic unemployment protection schemes. *Journal of Common Market Studies*, 52(5), 1070-1089. <https://doi.org/10.1111/jcms.12139>
- Stănescu, S. M. (2015). Unemployment benefits in member states of the European Union: A comparative analysis. *Internal Auditing and Risk Management*, 38(2), 191-202. Available at http://aimr.univath.ro/download/1026_aimr_38_197_208.pdf
- Stovicek, K., & Turrini, A. (2012). Benchmarking unemployment benefit systems. *European Economic Papers* 454. Brussels: European Commission, Directorate-General for Economic and Financial Affairs. Available at http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2012/pdf/ecb454_en.pdf

Priredili: Ana Čulo i Predrag Bejaković

PRILOG

U prilogu se nalazi pregled sustava zbrinjavanja nezaposlenih u odabranim državama članicama EU-a, a na temelju informacija dostupnih u zajedničkom informacijskom sustavu o socijalnoj zaštiti MISSOC i na stranici Europske komisije. Novčana pomoć pojašnjava se u državama gdje postoji, a ako se ne spominje, to znači da je nema.

Tablica 1.

Pregled obilježja novčane naknade i pomoći za vrijeme nezaposlenosti u članicama EU-a

Zemlja	Vrsta naknade	Opis	Opseg	Uvjet	Kvalifikacijski rok	Osnovica	Iznos naknade	Trajanje naknade
Austrija	Novčana naknada (njem. <i>Arbeitslosengeld</i>)	Obvezno osiguranje financirano iz doprinosa, pokriva sve zaposlenike i pridružene grupe, s naknadama vezanim uz plaću.	Svi zaposleni i pripravnici s prihodima iznad marginalnog iznosa prihoda (njem. <i>Geringfügige/Grenze</i>) od 425,70 eura mjesečno. Dobrovoljno osiguranje za samozaposlene je dopušteno.	Osoba mora biti sposobna i voljna za rad i biti na raspolaganju zavodu za zapošljavanje.	52 tjedna osiguranja unutar zadnjih 24 mjeseci, odnosno 26 tjedana unutar zadnjih 12 mjeseci za osobe ispod 25 godina starosti.	Na temelju iznosa prosječne plaće u zadnjoj punoj kalendarskoj godini (uzimajući u obzir i 13. i 14. plaću), ali ne više od 4 440 eura mjesečno.	55% dnevnog neto dohotka, ali ne manje od 8,00 eura ili 10,67 eura dnevno niti više od 53,36 eura dnevno. (U slučaju prava na obiteljski dodatak iznos naknade može biti do 80% dnevnog neto prihoda).	Od 20 tjedana naknade – za 52 tjedna osiguranja unutar 2 godine do 52 tjedana naknade – za 468 tjedana osiguranja unutar 15 godina i starost preko 50 godina. Trajanje naknade se može produžiti ako osoba sudjeluje u obrazovanju.
Austrija	Novčana pomoć (njem. <i>Notstandshilfe</i>)	Vešana za imovinski cenzus.	Nezaposlene osobe kojima je istekla novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti mogu ostvariti novčanu pomoć za nezaposlene.				92% (u nekim slučajevima 95%) osnovne novčane naknade te 95% od prava na obiteljski dodatak.	Neograničeno, određuje se na periode od 52 tjedna.

Zemlja	Vrsta naknade	Opis	Opseg	Uvjet	Kvalifikacijski rok	Osnovica	Iznos naknade	Trajanje naknade
Bugar-ska	Novčana naknada	Obvezno osiguranje, financirano iz doprinosa, koje pokriva zaposlenike i čiji iznos ovisi o plaći.	Svi zaposleni i druge skupine građana koji su uplaćivali doprinose. Moguće je dobrovoljno osiguranje za mornare.	Osoba registrirana pri zavodu za zapošljavanje koja aktivno traži posao.	Minimalno 9 mjeseci unutar zadnjih 15 mjeseci.	Na temelju prosječne mjesečne plaće za posljednja 24 mjeseca, ali ne više od 1 329 eura mjesečno.	60% referentne plaće za posljednjih 24 mjeseca, ali ne manje od propisanog minimuma koji iznosi 3,68 eura dnevno ili više od propisanog maksimuma od 1 329 eura. Oni koji su dobrovoljno raskinuli ugovor o radu ili su skrtvili otkaz imaju pravo na minimalnu naknadu. Novčana naknada nezaposlenih osoba koje su radile skraćeno radno vrijeme određuje se u skladu s dogovoranim vremenom. U tom slučaju, iznos naknade može biti manji od minimalnog iznosa novčane naknade.	Neograničeno, pod uvjetom da osoba aktivno traži posao.

Zemlja	Vrsta naknade	Opis	Opseg	Uvjet	Kvalifikacijski rok	Osnovica	Iznos naknade	Trajanje naknade
Češka	Novčana naknada	Obvezno osiguranje, financirano doprinosima, koje pokriva aktivno stanovništvo i čiji iznos ovisi o plaći.	Zaposleni i samozaposleni. Dobrovoljno osiguranje nije moguće.	Osoba nije skrivila gubitak posla svojom teškom povredom i koja je registrirana pri zavodu za zapošljavanje.	Najmanje 12 mjeseci unutar zadnje 2 godine.	Na temelju prosječne plaće za posljednje tromjesečje.	65% referentne plaće prva 2 mjeseca, 50% sljedeća 2 mjeseca, 45% ostatak vremena, ali ne više od 58% prosječne plaće. Tijekom prekvalificiranja iznos naknade je 60%, ali ne više od 65% prosječne plaće.	156 dana.

Zemlja	Vrsta naknade	Opis	Opseg	Uvjet	Kvalifikacijski rok	Osnovica	Iznos naknade	Trajanje naknade
Estonija	Novčana naknada (est. <i>töötuskindlustushüvitis</i>)	Obvezno osiguranje financirano iz doprinosa, koje pokriva sve zaposlenike, s naknadama vezanim uz plaću.	Svi zaposleni. Dobrovoljno osiguranje nije moguće.	Osoba između 16 godina i propisanih godina za mirovinu, koja nije izgubila posao vlastitom voljom, sposobna i voljna za rad i na raspolaganju zavodu za zapošljavanje te koja ima prebivalište u Estoniji.	Barem 12 mjeseci tijekom 36 mjeseci.	Na temelju prosječne dnevne plaće tijekom prvih 9 mjeseci unutar zadnjih 12 mjeseci, ali ne više od umnoška 3 nacionalne prosječne dnevne plaće za prošlu godinu.	50% referentne plaće prvih 100 dana nezaposlenosti, a nakon toga 40%.	Naknade za nezaposlene – 2 godine unutar perioda od 3 godine. Naknade za tržište rada: do 15 mjeseci nakon isteka prava na naknadu za nezaposlene. Novčane naknade za tržište rada: 3 do 6 mjeseci nakon isteka prava na naknadu za tržište rada, ovisno o trenutku završetka dvogodišnjeg razdoblja naknade za nezaposlene jer se naknada za tržište rada ukida.
Estonija	Novčana pomoć (<i>töötutoetus</i>)	Financirana iz poreza, pokriva aktivno stanovništvo, paušalna je i ovisi o imovinskom cenzusu.	Aktivno stanovništvo.	Osoba između 16 godina i propisanih godina za mirovinu, mora biti sposobna i voljna za rad i biti na raspolaganju zavodu za zapošljavanje te imati prebivalište u Estoniji.	180 kalendarskih radnih dana ili odgovarajuće aktivnosti unutar zadnjih 12 mjeseci.		4,86 eura po danu (barem 35% od minimalne plaće za prethodnu godinu).	Ovisi o trajanju osiguranja: 180 dana naknade – ako je osiguranje trajalo kraće od 5 godina; 270 dana naknade – ako je osiguranje trajalo između 5 i 10 godina; 360 dana naknade – ako je osiguranje trajalo duže od 10 godina.

Zemlja	Vrsta naknade	Opis	Opseg	Uvjet	Kvalifikacijski rok	Osnovica	Iznos naknade	Trajanje naknade
Francuska	Novčana naknada (franc. <i>assurance chômage</i>)	Obvezno osiguranje financirano iz doprinosa, koje pokriva sve zaposlenike, s naknadama vezanim uz plaću.	Svi zaposleni. U pojedinim slučajevima moguće je dobrovoljno osiguranje.	Osoba nije izgubila posao vlastitom voljom bez dobrog razloga, mora biti sposobna i voljna za rad i biti na raspolaganju zavodu za zapošljavanje i imati prebivalište u Francuskoj.	4 mjeseca (122 dana) unutar zadnjih 28 mjeseci (36 mjeseci za one iznad 50 godina starosti).	Na temelju iznosa plaće za posljednjih 12 mjeseci, ali ne više od četverostrukog socijalnog maksimuma (13 076 eura mjesečno).	40,4% referentne dnevne plaće + 11,76 eura dnevno ili 57% referentne dnevne plaće unutar limita od 75% referentne dnevne plaće. Ne manje od dnevno minimuma u iznosu od 28,67 eura.	Neograničeno.
Francuska	Novčana pomoć (franc. <i>régime de solidarité</i>)	Financira se iz poreza, vezana za imovinski cenzus i prijašnju aktivnost	Svi zaposleni. U pojedinim slučajevima moguće je dobrovoljno osiguranje.	Kada osoba više nema pravo na novčanu naknadu, a udovlja u uvjetima u vezi prijašnje aktivnosti i imovinskog cenzusa.	5 godina radnih aktivnosti unutar zadnjih 10 godina za naknadu specifične solidarnosti (franc. <i>solidarité spécifique</i> - ASS).		Maksimalno 16,27 eura dnevno za ASS, odnosno 11,46 eura po danu za privremenu naknadu za vrijeme čekanja (franc. <i>temporaire d'attente</i> - ATA).	Ovisi o trajanju osiguranja i godinama osiguranika, odnosno od 4 mjeseca do 2 godine, a za osobe starije od 50 godina od 4 mjeseca do 3 godine. Pod određenim uvjetima, osobe koje iskoriste svoje pravo na doplatke nakon navršene 62 godine života i koje nemaju potrebni broj tromjesečja za punu mirovinu, mogu nastaviti primati naknadu.

Zemlja	Vrsta naknade	Opis	Opseg	Uvjet	Kvalifikacijski rok	Osnovica	Iznos naknade	Trajanje naknade
Grčka	Novčana naknada	Obvezno osiguranje, financira se iz doprinosa, obuhvaća zaposlenike s pravima na temelju plaće.	Svi zaposleni. Dobrovoljno osiguranje nije moguće.	Osoba ne smije biti dobrovoljno nezaposlena, mora biti sposobna i voljna za rad i biti registrirana pri zavodu za zapošljavanje.	Bar em 125 dana rada tijekom 14 mjeseci ili barem 200 dana rada tijekom 2 godine za nove tražitelje. Za nove tražitelje vrijedi dodatni uvjet od barem 80 dana rada godišnje tijekom zadnje 2 godine. Ako su osobe primale naknadu 400 dana u posljednje 4 godine, ne mogu primiti naknadu.		Osnovna naknada iznosi 360 eura mjesečno (uz moguće uvećanje ovisno o radnom stažu, plaći i obiteljskim prilikama).	Obnovljivo, određuje se na periode od 6 mjeseci (ASS), odnosno do 12 mjeseci ili tijekom trajanja supsidijarne zaštite (ATA).

Zemlja	Vrsta naknade	Opis	Opseg	Uvjet	Kvalifikacijski rok	Osnovica	Iznos naknade	Trajanje naknade
Italija	Sustav novčanih naknada za vrijeme nezaposlenosti je izuzetno složen s različitim pravima, iznosima naknada i njihovog trajanja.	Obvezno osiguranje, financira se djelomično iz doprinosa poslodavaca, a djelomično iz poreza, sustav pokriva zaposlenike s pravima na temelju plaće.	Zaposleni. Nema mogućnosti za dobrovoljno osiguranje.	Osoba koja nije dobrovoljno ostala bez posla, koja nije radila barem 6 mjeseci, koja je sposobna za rad i dostupna zavodu za zapošljavanje te koja podnese zahtjev u roku od 68 dana (98 dana u slučaju zakinutog otkaza skrivljenog vlastitim ponašanjem).	Barem 13 tjedana osiguranja u prethodne 4 godine + barem 30 dana osiguranja u posljednjih 12 mjeseci. (Za osobe starije od 55 godina obratiti se nešto drukčiji.)	Na temelju prosječne mjesečne bruto plaće u posljednje 4 godine, ali ne više od 1 300 eura.	75% referentne mjesečne plaće, ali ne više od 1 195 eura + 25% radnikove stvarne plaće koja je viša od maksimuma. Ukupna naknada ne smije biti viša od 1 300 eura bruto. Od prvog dana četvrtog mjeseca nezaposlenosti (91. dana) naknada se smanjuje 3% svaki mjesec.	Neograničeno (do 66. godine života)
Mađarska	Novčana naknada (mađ. <i>Aláske-resési járadék</i>)	Obvezno osiguranje, financirano iz doprinosa, koje pokriva zaposlenike i samozaposlene s pravima na temelju plaće.	Svi zaposleni, samozaposleni i pridružene skupine.	Osoba koja traži posao i surađuje sa središnjim i lokalnim vlastitim uredima za zapošljavanje.	Barem 360 dana tijekom zadnje 3 godine.	Na temelju doprinosa za prethodna četiri tromjesečja.	60% referentne plaće, ali ne više od iznosa minimalne plaće (411,00 eura). Ako se prosječna plaća osiguranika ne može utvrditi, iznos naknade izračunava se na temelju 130% minimalne plaće	365 kalendarskih dana tijekom referentnog perioda od 24 mjeseca, uz moguće produženje za pojedine skupine.

Zemlja	Vrsta naknade	Opis	Opseg	Uvjet	Kvalifikacijski rok	Osnovica	Iznos naknade	Trajanje naknade
Njemačka	Novčana naknada (njem. <i>Arbeitslosenversicherung</i>)	Obvezno osiguranje financira se iz doprinosa, obuhvaća sve zaposlenike, s naknadama vezanim uz plaću.	Zaposleni i određene druge skupine. Mogućnost dobrovoljnog osiguranja za određene skupine.	Osoba mora biti sposobna i voljna za rad te biti na raspolaganju zavodu za zapošljavanje.	Barem 12 mjeseci tijekom zadnje 2 godine.	Prosječna dnevna plaća tijekom prošle godine, ali ne više od maksimuma koji ovisi o regiji (5 700 eura – 6 350 eura).	60% neto plaće, odnosno 67% neto plaće ako osiguranih ima djecu.	Osoba koja udovoljava tjednom uvjetu – 3 mjeseci; osoba koja udovoljava godišnjem uvjetu: broj mjeseci koji odgovara broju godina rada (1 mjesec naknade = 1 godina rada za prvih 10 godina rada, a nakon toga 0,5 mjeseci naknade = 1 godina rada) do maksimuma od 38 mjeseci. Do 2019. će najdulje trajanje naknade biti smanjeno na 24 mjeseca.
Njemačka	Novčana pomoć (njem. <i>Grundsicherung für Arbeitsuchende</i>)	Osnovna naknada za tražitelje posla iz područja imovinskom cenzusu.	Za tražitelje posla koji unatoč aktivnom traženju ne mogu naći zaposlenje.				Ovisi o obiteljskim prilikama osiguranika. Za samca iznosi 409 eura mjesečno.	Od 6 mjeseci ako je osiguranje trajalo 12 mjeseci do 24 mjeseci ako je osiguranje trajalo 48 mjeseci ili osoba ima preko 58 godina starosti.

Zemlja	Vrsta naknade	Opis	Opseg	Uvjet	Kvalifikacijski rok	Osnovica	Iznos naknade	Trajanje naknade
Pojlska	Novčana naknada (polj. <i>Zasiek dla bezrobotnych</i>)	Obvezno osiguranje, financira se iz doprinosa poslodavaca, s paušalnim naknadama. Sastoji se od osnovnog iznosa naknade i naknade.	Zaposleni i određene druge skupine osiguranika. Nema mogućnosti za dobrovoljno osiguranje.	Osoba koja ima barem 18 godina, koja nije dobrovoljno bez posla, koja je sposobna za rad i registrirana pri zavodu za zapošljavanje te koja je rezident EU-a ili EEA-a ili Švicarske.	Barem 365 dana u posljednjih 18 mjeseci.	Postotak osnovne naknade za nezaposlene, a koja iznosi 188 eura mjesečno prva 3 mjeseca, a nakon toga 147 eura. Naknada: – 80% osnovne naknade za radni staž od 1 do 5 godina – 100% osnovne naknade za radni staž od 5 do 20 godina – 120% osnovne naknade za radni staž više od 20 godina.	Osnovni iznos naknade: 188 eura mjesečno prva 3 mjeseca, a nakon toga 147 eura. Naknada: – 80% osnovne naknade za radni staž od 1 do 5 godina – 100% osnovne naknade za radni staž od 5 do 20 godina – 120% osnovne naknade za radni staž više od 20 godina.	Neograničeno, uz produženje svakih 6 mjeseci.
Slovačka	Novčana naknada (sivč. <i>dávka v nezamestnanosti</i>)	Obvezno osiguranje, financira se doprinosima poslodavaca, zaposlenika i dobrovoljno osiguranih, obuhvaća zaposlenike i dobrovoljno osigurane osobe, s pravima na temelju plaće.	Zaposleni i dobrovoljno osigurani.	Osoba koja nije svojom voljom bez posla, koja je sposobna za rad i aktivno traži posao i koja je registrirana pri zavodu za zapošljavanje unutar 3 dana od prekida radnog odnosa.	Barem 2 godine osiguranja unutar zadnje 3 godine (4 godine kod zapošljavanja na određeno vrijeme).	Prosječna primanja u posljednje 3 godine. Maksimalni iznos je zbroj dvije prosječne nacionalne plaće.	50% referentne plaće.	Ovisi o radnom stažu: za zaposlenje od 1 do 5 godina – 6 mjeseci; za zaposlenje od 5 do 10 godina – 9 mjeseci; za zaposlenje dulje od 10 godina – 12 mjeseci; za tek diplomirane – 6 mjeseci.

Zemlja	Vrsta naknade	Opis	Opseg	Uvjet	Kvalifikacijski rok	Osnovica	Iznos naknade	Trajanje naknade
Španjolska	Novčana naknada	Obvezno osiguranje, financira se doprinosima poslodavaca, zaposlenika i države, s kombinacijom prava na temelju plaće i socijalnih davanja.	Zaposleni. Moguće je dobrovoljno osiguranje za samozaposlene.	Osoba koja ima više od 16 godina, nije svojom voljom bez posla, koja je sposobna za rad i aktivno traži posao te koja je registrirana pri zavodu za zapošljavanje.	Osoba osigurana barem 360 dana tijekom zadržanih 6 godina.	Prosječna primanja u posljednjih 180 dana, do maksimuma od 3 751,26 eura mjesečno.	70% referentne plaće za prvih 180 dana, nakon toga 50%. Maksimum je 175%-225% stopa javnih prihoda različitih učinaka (šp. <i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples</i> – IPREM), ovisno o broju uzdržavane djece. Minimum je 107% IPREM-a s uzdržavanom djecom, odnosno 80% IPREM-a bez uzdržavane djece.	Ovisi o trajanju osiguranja i godinama starosti osiguranika: za osigurane od 9 mjeseci do 5 godina – 3 mjeseca; za osigurane od 5 do 15 godina – 6 mjeseci; za osigurane od 15 do 25 godina – 9 mjeseci; za osigurane duže od 25 godina – 12 mjeseci (19 mjeseci za osobe starije od 50, 25 mjeseci za osobe starije od 55); za osobe mlađe od 30 godina, za osiguranje u trajanju od 6 mjeseci – 2 mjeseca.
Španjolska	Novčana pomoć	Novčana pomoć koja ovisi o imovinskom cenzusu.	Ako je osoba iskoristila pravo na naknadu ili nema pravo na novčanu naknadu, a ima obiteljske obveze ili je određene dobne skupine te nema prihode veće od 75% od minimalne plaće.	U pravilu ga nema, ali za određene skupine postoji (3-6 mjeseci plaćanja do prinosa).			80% IPREM-a (za pojedine skupine je veći).	Ovisi o doprinosima u posljednjih 6 godina, a traje od 4 mjeseca do 2 godine.

Zemlja	Vrsta naknade	Opis	Opseg	Uvjet	Kvalifikacijski rok	Osnovica	Iznos naknade	Trajanje naknade
Švedska	Novčana naknada (šved. <i>Inkomstbortfallsförsäkring</i>)	Dobrovoljno osiguranje koje se financira doprinosima poslodavaca i članarina i pruža naknadu na temelju plaća.	Dobrovoljno osigurani koji ispunjavaju uvjete za članstvo i za rad.	Osoba koja je sposobna za rad i registrirana pri zavodu za zapošljavanje i koja je ispod 65 godina starosti.	Radni staž od barem 6 mjeseci i barem 80 sati mjesečno u zadnjih 12 mjeseci ili barem 480 sati rada u periodu od 6 mjeseci s barem 50 radnih sati u svakom mjesecu u zadnjih 12 mjeseci + članstvo u fondu za osiguranje u slučaju nezaposlenosti barem 12 mjeseci.	Prosječna dnevna primanja u zadnjih 12 mjeseci (drugacije za samozaposlene). Maksimum je 2 653,00 eura mjesečno ili 96,00 eura dnevno.	80% referentne plaće prvih 200 dana (maksimum 96,00 eura dnevno), 70% idućih 100 dana (maksimum 81,00 euro dnevno).	6 mjeseci uz mogućnost produženja do 18 mjeseci za pojedine slučajeve.
Švedska	Novčana pomoć (šved. <i>grundförsäkring</i>)	Osnovno osiguranje koje se financira doprinosima poslodavaca i koje pokriva one koji nisu dobrovoljno osigurani te omogućava paušalnu naknadu.	Osobe starije od 20 godina koje nisu članovi fonda za nezaposlene ili nisu njegovi članovi dovoljno dugo i ispunjavaju uvjete za rad.	Osoba koja je sposobna za rad i registrirana pri zavodu za zapošljavanje.	Radni staž od barem 6 mjeseci i barem 80 sati rada mjesečno u zadnjih 12 mjeseci ili barem 480 sati rada u periodu od 6 mjeseci s barem 50 radnih sati u svakom mjesecu u zadnjih 12 mjeseci.		Paušalni iznos od 39,00 eura dnevno i nije vezan uz plaću.	5 dana tjedno tijekom 300 dana (450 dana za osobe s djecom ispod 18 godina starosti).